

**TALABALARNING AXBOROTLI-INTELEKTUAL KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI**

A. A. Jalilov,

Sh. T. Qodirova

Navoiy davlat pedagogika instituti

Jahonda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish tendensiyalari asosida oliy ta'limining maqsad va vazifalarini zamon talabiga moslashtirgan holda takomillashtirilgan yangi tarzda shakllantirishga e'tibor qaratilmoqda. Bundan nazarda tutiladigan asosiy maqsad - o'z muvaffaqiyati hamda jamiyat muvaffaqiyati uchun mas'uliyatli yoshlarni mustaqil hayotga tayyorlash va qobiliyatlarini shakllantirish hamda rivojlantirishdir. Shu munosabat bilan o'qituvchining strategik maqsadi - ta'lim oluvchilar kompetentligini shakllantirish, ularning shaxsiy sifatlarini rivojlantirgan holda insonga turli vazifalarni muvaffaqiyatli hal qilishga o'rgatishdan iboratdir.

Jahondagi rivojlangan davlatlar zamonaviy ta'lim tizimiga qo'yilgan talablardan kelib chiqqan holda, ta'lim jarayonining axborot-uslubiy ta'minotini takomillashtirish, innovasion ta'lim texnologiyalaridan foydalanib mashg'ulotlarni tashkil etish, ta'limda raqamli texnologiyalarni joriy etish va didaktik vositalarning integrativ texnologiyalaridan foydalangan holda o'quv mashg'ulotlarini loyihalash ta'lim sifatini ta'minlashning muhim omillaridan bo'lib hisoblanadi. Zamonaviy ta'lim jarayoni an'anaviy didaktik vositalar (odatda bosmali) bilan birgalikda raqamli ta'lim resurslari va masofaviy o'qitishning texnik-dasturiy vositalari imkoniyatlaridan integrativ holda foydalanishni taqozo etadi. Bu borada oliy ta'lim muassasalarida texnik tizimda axborot texnologiyalari fanini axborot-uslubiy ta'minotini integrativ texnologiyalar asosida ishlab chiqish va foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirgi zamon pedagogikasida shaxsni rivojlantirish, kadrlarni tayyorlash, kasbiy faoliyatga mo'ljalni olish yuzasidan g'oyalarni atroflicha o'rganishga bo'lgan talab paydo bo'ldi.

Mamlakatimiz ta'lim tizimini xalqaro ta'lim standartlari bilan uyg'unlashtirib, oliy ta'lim muassasalarida kadrlar tayyorlash sifati hamda raqobatbardoshligini ta'minlash, rivojlangan mamlakatlar amaliyotiga asoslangan oliy ta'lim tizimining sifat darajasini oshirish, kasbga yo'naltirilgan fanlarni o'qitishda axborot-uslubiy ta'minotni integrativ texnologiyalar asosida uyg'unlashgan holda takomillashtirish va mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonida foydalanish metodikalarini ishlab chiqish ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Mamlakatimizda 2030 yilgacha bo'lgan ta'limning asosiy yo'nalishi, shaxsning faoliyatli tavsifi, ta'lim mazmunini o'quv-bilish, kommunikativ, amaliy, ijodiy faoliyatga tegishli bo'lgan universal bilim, ko'nikma, malakalarni yaxlit tizimini shakllantirishga yo'naltirishdan iboratdir. Unda qayd etilishicha, zamonaviy oliy ta'limi prinsipi bilimlarni fundamallashtirish uchun o'quv materiallarini sinchkovlik bilan tanlash va ularni dunyoqarash pozitsiyadan umumlashtirishdir. O'quv fanlaridagi ilmiy bilishning yetakchi komponentida kompetentli yondashuvning ahamiyati faoliyat uslublari komponentiga nisbatan quyida joylashadi. Axborot modellari, fanlar bo'yicha bilim va ko'nikmalarni shakllantirish amaliyotida keng tarqalgan, chunki ular o'quv mazmuni elementlari o'rtasidagi munozarali jiddiy munosabatlarni shakllantirish va umumlashtirilgan o'quv vositasi o'rtasidagi muntazam ravishda aloqa qilish imkoniyatiga ega.

Oliy ta'lim muassasalari fanlarini o'qitishda axborot-uslubiy ta'minotdan foydalanish mos kompetentlikni o'zida mujassamlashtirgan, har tomonlama yetuk, raqobatbardoshlikka ega mutaxassislarni va pedagog kadrlarni tayyorlash bo'yicha amalga oshirilayotgan ilmiy izlanishlar va

tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, oliy ta'lim muassasalarida muhandislik sohasi bo'yicha bo'lajak mutaxassislarni tayyorlash jarayoni murakkabligi o'ziga xos tarixga, xususiyatlarga ega.

### **Adabiyotlar ro'yxati**

1. A. Djalilov TRAINING BASED ON INNOVATIVE TECHNOLOGIES AND EDUCATIONAL PROGRAMS IN THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' COMPETENCE// Uzbek Scholar Journal Volume- 25, February, 2024 www.uzbekscholar.com
2. Jalilov Anvar Abdulloyevich, Rustamov Anvar Normamatovich MATEMATIKA FANINI O'QITISHDA KASBIY MAZMUNLI MASALALARNING SIFATLI TA'LIMDAGI AHAMIYATI // "UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABLARIDA MADANIY MUHITNI YARATISHNING PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARI: MUAMMO VA YECHIMLAR" MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI, MAY 15-16, 2023
3. Jalilov Anvar Abdulloyevich, Rustamov Anvar Normamatovich MAKTAB DARSLIKLARIDA FAZOVIIY SHAKLLARNI O'RGANISHDA KASBIY KONTEKSTDAGI MASALALAR// PEDAGOGY OF COOPERATION IN IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND MODERN APPROACHES International scientific-practical conference, November 13, 2023
4. Жалилов А. А. ЯНГИ АХБОРОТ-ТАЪЛИМ МУҲИТИ ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИНИНГ ИННОВАЦИОН ТАВСИФИ СИФАТИДА// Uzbek Scholar Journal Volume- 25, February, 2024 www.uzbekscholar.com
5. Хакимов А., Турсунова Э.М., Кодирова Ш.Т. ОБ ОДНОМ МЕТОДЕ ВЫЧИСЛЕНИЙ НЕСТАНДАРТНЫХ, НЕСОБСТВЕННЫХ ИНТЕГРАЛОВ// ВЕСТНИК НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ № 7 (110). Часть 3. 2021.
6. Хакимов А. , Боймуродов Ж.Х. , Кадирова Ш.Т. , Олтиев А.Б. ПЛОСКАЯ ЗАДАЧА ОБ АЭРОДИНАМИЧЕСКОМ ВЗАИМОДЕЙСТВИИ ВСТРЕЧНЫХ СКОРОСТНЫХ ПОЕЗДОВ ПРЯМОУГОЛЬНОЙ ФОРМЫ В БЕЗГРАНИЧНОЙ ЖИДКОСТИ// ВЕСТНИК НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ № 9(87). Часть 2. 2020.
7. Malikova Muhabbat, Sayfullaeva G. I., MODERN FORMS OF ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS AS A PEDAGOGICAL PROBLEM// SCIENCE AND INNOVATION INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL VOLUME 3 ISSUE 1 JANUARY 2024 UIF-2022: 8.2| ISSN: 2181-3337| SCIENTISTS
8. Rashidova Nilufar, Sayfullayeva G. I Achieving Transparency in Education// Open Herald: Periodical of Methodical Research Volume 1, Issue 7, November, 2023 ISSN (E): 2810-6385 Website: <https://academiaone.org/index.php/6>
9. Malikova Muhabbat, Bozorova Aziza, Sayfullayeva G. I. Relevance of Independent Educational Activities of Students in the Credit-Modular Education System// *Open Academia: Journal of Scholarly Research*, 1(8), 40-42. Retrieved from <https://academiaone.org/index.php/4/article/view/297>
10. Sunnatova O'g'iloy Kamardin qizi , Sayfullayeva G. I. MAKING A VACUUM CLEANER USING THE STEM EDUCATION SYSTEM IN STUDENTS' LABORATORY CLASSES// Web of Technology: Multidimensional Research Journal 2023/11/24

11. G.I.Sayfullayeva, H.R.Shodiyev KREDIT MODUL TIZIMIDA FANLARNI INTEGRATSION YONDASHUV ASOSIDA O'QITISHNING AFZALLIKLARI// Academic Research in Educational Sciences Multidisciplinary Scientific Journal September, Volume 3 | Issue 9 | 2022
12. Shodiyev Hamza Rozikulovich, Sayfullayeva Gulhayo MASOFAVIY TA'LIMDA YER MAVZUSINI INTEGRATSION YONDASHUV ASOSIDA TOPISH METODIKASI// Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences (JARTES) VOLUME 1, ISSUE 10 / ISSN 2181-2675
13. O'. K. Sunnatova, G. I. Saifullayeva Research in students in physics and astronomy classes and the development of competencies of the XXI century. Ways of organizing project activities of students in physics education Uzbek Scholar Journal Volume-24, January, 2024 [www.uzbekscholar.com](http://www.uzbekscholar.com) 101-108
14. Sayfullayeva Gulhayo Ikhtiyor kizi, Bozorova Aziza Murodilla kizi The practical importance of an integrative approach to teaching astronomy from a small school age uzbek scholar journal volume-24, january, 2024 [www.uzbekscholar.com](http://www.uzbekscholar.com) 130-133
15. Saifullayeva Gulhayo volunteer daughter Interactive Applications From Astronomy And Ways To Manage Them Uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 [www.uzbekscholar.com](http://www.uzbekscholar.com) 123-129
16. I.R. Kamolov, G.I. Sayfullaeva -Formation of teacher's competence in the performance of laboratory and experimental works Journal of critical reviews. ISSN-2394-5125, 2020
17. Sayfullayeva Gulhayo Ixtiyor qizi, Norqulov Madina Hamza qizi Astronomiyani axborot ta'lim muhitlaridan foydalanib o'qitishning pedagogik tamoyillari// «Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot» nomli ilmiy, masofaviy onlayn konferensiyasi 104-109 <https://doi.org/10.5281/zenodo.10443860>
18. Sayfullayeva Gulhayo Ixtiyor qizi, Norqulova Madina Hamza qizi "QUYOSH TIZIMIDAGI SAYYORALAR" ELEKTRON MAJMUA YARATISH TEXNOLOGIYASI// YOSH OLIMLAR ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI in [academy.uz/index.php/yo](http://academy.uz/index.php/yo).